

Suluk

Sulummi apeqparissaarneq/Suluk-interview:

Kunngissap sermersuarmi misigisassarsiornera

Kronprinsens store is-eventyr

The Crown Prince's
great ice adventure

Kunngissap eqqaamasaani nuannernerpaaq: »Tupinnaannartumik kusanarluni alutornartoq«

Angutit arfineq-marluk sisoraaserlutik anorisaatinillu kitenik atortulerlutik sermersuakut 1200 kilometerit sinnerlugit isorartussusilikkut puiunaatsumik angalasimapput.

Angalaqatigiinnut ilaapput kalaaleq Kunuk aamma Norgemi kunngissaq Kronprins Haakon.

Suluup kunngissaq Oslomi naapisimaarppaa, tassanilu angalaneq pillugu alutorsartorujussuulluni oqaluttuarluni

ALLATTOQ: [Malik Milfeldt](#), [Snowflake.gl](#)

Juunip 7-ani 2022-miippugut, Kunuk Lennertilu qaamataasakkut oqarasuaat aqqutigalugu Suluup tusagas-siortuanut atassuteqaqqammerpoq sumiiffimmit 74°39'N, 22°12'W -imit - Qimussimik Alapernaarsuisartoqatigiit Siriusikkut qullersaqarfiannit, Daneborgimit, toqqaannartumik 40 sømilit missaannik ungasissusilimmiittumit. Angalaqatigiit anorigissaarnertik tunngavigalugu ilisimasassarsiorlutik angalanermi ulluni aqqanilinni ingerlaareerlutik Nanortalimmit Uummammut toqqaannarlugu ungasissusilittut isorartussulimmi ornigassaminnut kiisami apuussimapput.

Matuma allanneqarnerata nalaani ilisimasassarsiorluni

angalanerup immikkoortuata aappaa suli ingerlanneqarpoq. Tamatumani sermersuarmit ammukarput, qaqqat kangerlullu aqqusaarlugit qamutinin pulkinik uniarluni qaannanillu Daneborgimit ingerlaassallutik. Naggataatigut qajartorluni sikunit ajornartinneqassanngippat kujammut 200 sømilit missaannik ingerlaassapput Norgemiut piniariarfigisarsimasaannut Antartichavnimut.

Timmeralaarnermiit qajartornermut

- Qaannat sermersuarmit aqqarfissatsinnut assartorneqarsimapput, kisianni ima nassataqartigaagut sermersuup immallu akornanni marloriarluta siumut utimullu ingerlasariaqarluta, Kunuk nassuiaavoq. Tamaani inissisimaffigisaminni nunap kusanarnerujussua pillugu pilluaammersimaartutungajak nipeqarpoq.

Atortut tamarmik, toqqit, nerisassat atisallu issinneranut illersorniarluni avataarsualiartartut atisaannut eqqaanartut, assartorniarnat ajornartorsiutaasimangilaq sermersuarmit sakortuumik anorlernerat pissutigalugu. Tamaani anorip nakkarsaartup - anorip silaannarmit qutsinnerusumeersup nunarsuup nutsuina pissutigalugu ammukajaakkut ingerlaartup - suliassap annersaa isumagisimavaa.

- Ippassaq sisoraativut peerpavut aputaarummat. Tyrolerfjordenip tungaanut aqqaata affaanut killipput, tamaani isikkivik alutornarlunnarpoq. Ilaatigut umimmannik aqissinillu takusarsimavugut. Sermiinnarsuarmit aggerfigisatsinnut sanilliullugu allaanerulluinnarpoq, Kunuk Lennert oqaluttuarpoq.

Issittumut ilisimasassarsiorluni tumisiorlugit

»Sermiinnarsuaq« bloggimi angalaqatigiit ingerlaavartumik nutartartagaanni atornerqaqqattarpoq, taannalu UiT-ip, Tromsømi Universitetip, nittartagaaniippoq. Ilisimasassarsiorneq ukiunik 50-inngortorsiorluni nalliuttorsiornermut atatillugu kunngikkormiunit peqataasoqartussanngorlugu aqqissuunneqarsimavoq: Norgemiut Issittumi ilisimasassarsiorluni Eivind Astrupip Robert Peary peqatigalugu Sermersuaq 1891-92-imi itivissimavaa, Qeqertaasami Qaanaap inissisimaffigisaanit Piulip Nunaanit Independencep Kangerluanut. Angalaneq 2000 km-inik isorartussuseqarpoq, tamatumani paasivaat Kalaallit Nunaat qeqertaasoq. Astrup Sermersuaq pillugu ima oqaluttuarsimavoq:

'Nunap timaanik ilorlormik assiliaq assilissamik isiginnaartumut alianartumik takutitsivoq. Qooqqut tamarmik manissuinnangortinneqarsimapput, qaqqarsuit tamarmik angingaasutsiminni kusanassutsiminnilu tamani toqusup timaanut uligussamit nillertuinnarsuarmit qallerneqarsimapput.'

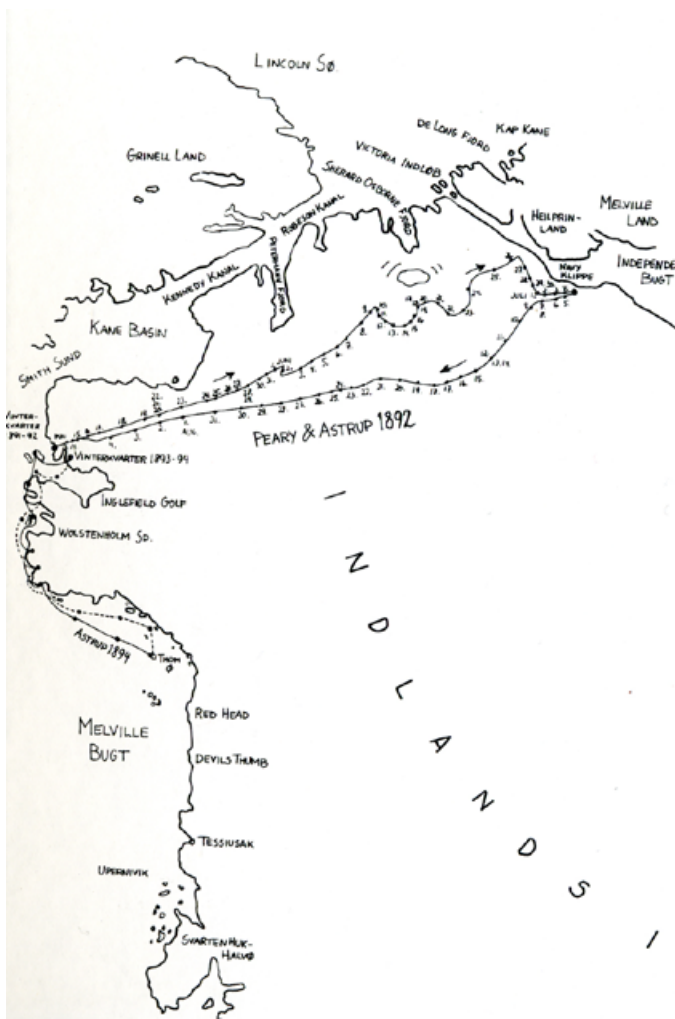

ASSILISSAQ — Vegard Ulvang, UiT

[KAL] Kunngissaq Haakon ilisimasassarsiorluni angalanermi.

[DK] Kronprins Haakon under ekspeditionen.

[GB] Crown Prince Haakon during the expedition.

ASSILLISOQ — Norsk Polarinstitut

Tamatuma tulliatut Astrup sermersuup annertusiartorneranik annikilliaratorneranilluunniit apeqqummut tunngasumik siulit-tuerpalaangajattumik oqaseqarpoq – apeqqullu tamanna ukiuni arlalinni sukumiisumik ukiuni arlalinni malinnaavigineqartaria-qartooq nassuerutigaa, qularnanngitsumilli »sermersuup angissu-siani allanngornerit assingusut siunissami aamma peqqikkumaar-lutik«.

Pinnngortitaq naalagaralugu

Norgemi kunnngissap peqataaffigisaanik ilisimasassarsiornermi silap pissusiata allanngoriartornera qitiutinneqartunut ilaavoq, sammisarlu allaaserisami kingusinnerusukkut uterfigissavarput. Siullermik Osloliarpugut kunnngissap uterluni angerlaqqammer-soq peqatigalugu tusagassiortunik katersortitsinerlut, taannalu Gardemoenip illutaani VIP-inut tunngatinneqartuni juunip 4-ani ualileqqaarnerani naapipparput.

Kunnngissap Haakon Norgemi tusagassiutit Suluullu aallarti-taata saavani aallarniivoq:

- Kalaallit Nunaannit uteqqammerpunga, tassanilu pissanga-narluinnartumik, ilikkagassaqaqarfulluurtumik imaqarluartumillu angalasimavugut. Sermersuaq itivipparput pilersaarutaasunit ul-lormik ataatsimik sukkanerusumik. Aqquataani inuit ilisimasaaqar-luurtut inussiarnersullu peqatigalugit nuannerluinnarsimavoq. Tamatumani sermersuaq pillugu aqquataani ilikkagassat kisiannili aamma Issittup oqaluttuassartaa Kalaallit Nunaannillu ilisi-masaqarnerulernissaq pineqarput.

Kunnngissap timersuummik tujuuluaqarpoq torraasumik takisuunillu talilimmik aappaluttumik taartumik qernertumillu qalipaatilimmik, qaqqasiutinillu qarleqarluni tungujortumik taar-tunik qalipaatilinnik angisuumik GPS-italimmik paffimmiumik

[KAL] Eivind Astrupip Kitaata Avannaarsuani qimussimik angalanerminut marlunnut nunap assiliaa.

[DK] Eivind Astrups kort over hans to slæderejser i Nordvestgrønland.

[GB] Eivind Astrup's map of his two dogsled trips in Northwest Greenland.

nalunaaqutaaraqarluni. Sisoraateqarluni, trapezeqarluni ullormilu anorip sakkortussusia apeqqutaatillugu anorisaammuk assiigi-nngitsunik takissusilinnik allunaasaquteqarluni anorisaammik kitemik ingerlaarnerup qanoq ittarnera takutinniarlugu usser-suataarpoq:

- Kitemik anorisaateqarluni anorimik ingerlaaruteqarnek sukumiilluinnartuuvooq. Anorigissaartillugu aqquataalu manis-suinnaatillugu isorartoosuaq ingerlaarfigineqarsinnaavoq, ullullu ataatsip ingerlanerinnaani ungasissorsuarmut ingerlaartoqarsin-naalluni. Ulluni allani anoreqanngikkaanga utaqqiinnartariaqar-tarpoq. Taamaattumik pinnngortitaq naalagarineqartorujussuuvooq.

Kunuk kitemik ingerlarsortoq

Ilisimasassarsiorlut bloggiannik malinnaasut nalussanngilaat, ullut ilaanni ullormi ataatsimi immikkut anorigissaarluartoqarsi-mavoq, angalaqatigiit taamaalillutik ullormi ataatsimi akunnerit arfineq-pingasut ingerlaneranni 253 km-inik isorartussusilik ingerlaarfigisimavaat, tamannalu akunnermut agguaqatigiissil-lugu 30 km/t-imik sukkassuseqarfusimavoq.

Kunuk ullualuit tamatuma kingorna qaammataasakkut oqarasuaat aqutigalugu oqaluttuarpoo, akuttunngitsumik 40 km/t sinnerlugu sukkassuseqalertarsimallutik, kisianni 'kitemik anorisaateqarluni sisoraaserluni ingerlaarnermi' misillitgakin-nerpaatut tamanna misigisaasimavoq toqqissisimanartuannan-ngitsoq:

- Sisoraatima aqussinnaanissaat pituuttallu aqussinnaanissaat eqqumaffigisorujussuusimavara. Taamatut sukkassuseqarluni orlugaanni ajoquserujussuortoqarsinnaavoq angalaqatikkalu allat ilinniarfigisorujussuusimavakka. Kunnngissap kitemik anorisaate-qarluni ingerlaarnermut pikkorilluinnartuuvooq sukkalisaalerut-tornermi qummut pissinnissamat nukissaqartartooq, tamatumali saniatigut uannut oqaatigissallugu pingaarteqarpoq, uagut allat tamatta naligilluinnarluta peqataammak aqquataani suliassanut tamanut ikiuuttarmat.

Kunnngissap qujamasuttoq

Oslomut uteqqaeriarutta, Kunuup oqaloqatiginissaa ullualunnik sioqqullugu, apeqqarissaarfiginninneq aallartisimalaaginnartooq Kunnngissap peqataasuni kalaalersatuaasoq erseqqissaatigaa, Norgemi TV2-mit angalanermi suna pingaarnepaasimanersoq apeqqutigineqarmat:

- Pingaarnepaaq tassaavoq angalanerup naammassineqarnera. Taamaaliunnginnermi ajornakusoorpasilluinnartutut isikkoqar-toq. Aammalu ilisimasalerujussuarnik inussiarnarluinnartunillu angalaqateqarnek. Taakkua ilaginagit iluatsissinnaasimanavian-gikkaluarpara. Tamanna assersuutigalugu Kunuk Lennertimut atuuppoq, taannalu ukiuuneranik sermimillu misillitgarpas-suaqarpoq, allallumi aamma taamaallutik. Ronny Finsås, Norgemi kitemik Issittumi, Kalaallit Nunaanni Sikuiuitsumilu Kujallermi

ASSILLISOQ — Ane Mette Sandgreen

Kunuk Lennert

Kunuk Lennert, 45-nik ukiulik, Sisimiuneersoq, Tromsømi najugalik Ann meeqqallu Kuluk, Ilik, Inuk, peqatigalugit. UiT-imi afdelingsingeniøri. 2018-imi immap iluatigut drone iluaqtigalugu assiliivik nannup alapernaasersup sikumi ammalatamut sakallugu nakkartissimasaa Svalbardillu eqqaani 140 meterinik itissusilimmuut kivi-sissimasaa qaqqissimavaa – naammassisaaq pingaartumik memorykortimi assilisat assilivik ukiumi ataatsimi immap naqqani marulluusumi kiveqqareersorlu sulii aaneqarsinnaasimmata National Geographici februaarimi 2019-imi allaaserisami eqqartorneqartoq.

Kronprins Haakon

Kunngikkormiutut Ataqinassusilik, Kronprins Haakon, 49-nik ukiulik, Norgemi Kong Harald 5-ata aamma Dronning Sonjap ernituaat meeraannilu angajulluup tullia. Qaqqani silamiinnermik tamatigoortunik misilittagaqarpoq. Sisorallaqqisuuvoq kitemillu atuinermik misilittagaqarpoq. Kunngissaq ukiuni arlalinni sakkutooqarnikkut ilinniagaqarsimavoq kiffartorsimallunilu kiisalu sumiissuseriornerup, upalungaarsimanerup isumannaallisaanermillu nalilersuinerup iluanni qaffasissunik piginnaasaqarluni.

[KAL] Kunngissaq Haakon inuusuttisarsiornermut pisortamit Bendt B. Kristiansenimit Ilulissanut tikilluaqquneqartoq.

[DK] Kronprins Haakon bydes velkommen til Ilulissat af erhvervschef Bendt B. Kristiansen.

[GB] Crown Prince Haakon is welcomed to Ilulissat by Trade Promotion Officer Bendt B. Kristiansen.

atortoqarneq pineqartillugu Norgemi misilittagartunerpaajugunartoq. Taamaattumik ilinniarfigisorujussuusimavakka. Misi-gisaasimavoq kusanarluinnartoq.

Kalaallit sunniuteqarsimanerat erseqqissaatigissallugu pingaaruteqartoq

Ukiuni marlunni Siriusikkunni alapernaarsuisoqatigiinni aqut-sisuusimasutut maannalu UiT-imi afdelingsingeniøritut Kunuup Tunup avannaarsua ilisimaarilluarpa Issittumilu avatangiisini illorisimaarluinnartarluni – allaat tikikkuminaannerpaani.

Suluk ilisimasassarsiornermi Norgemiortartuaannginnerup qanoq issimanerata apeqqtiginissaanut tunuarsimaarsinnaanngingajappoq.

– Oqartariaqarpunga tamannaluunniit eqqarsaatigisimanagu. Kinaassutsimut suminnganneernermullu sanilliullugu angalaneq isiginiarnerusimavara. Kingumut qiviarluni sumiiffinni Kalaallit Nunaata oqaluttuassartaanut tunngasut oqaluttuarinissaat soorunami uannut pingaaruteqarsimavoq. Qanittuk Jørgen Brønlund eqqartorparput, kisianni aamma soorlu Arnaralunnguat itut pingaaruteqassusiat, taannami 5. Thuleekspeditionimi arnartatuaasimavoq, Knud Rasmussenimullu pingaaruteqarlunarsimalluni, soorlu Qávigarssuaq Miteq pingaaruteqarlunarsimasoq.

– Taavalu ullormut kalaallisut oqaatsip ilinniartitsissutigisarnera atuutilersippara, sumiiffimmuut najukatsinnut atatillugu

ASSILLISOQ — Nyblin (Kristiania)/Nasjonalbiblioteket

[KAL] Norgemiu Issittumut ilisimasassarsiorartuq Eivind Astrup, 1893-ip missaani.

[DK] Portræt af den norske polarfarer Eivind Astrup, ca 1893.

[GB] Portrait of the Norwegian polar explorer Eivind Astrup, approx. 1893.

ASSILIISOQ – UIT

[KAL] Kunngissaq kitemik misilittagartooq igasorlu Ronny Finsås peqatigalugu unillatsiarnermi.

[DK] Kronprinsen under en pause med den erfarne kiter og kok Ronny Finsås

[GB] The Crown Prince during a break with the experienced kiter and cook Ronny Finsås.

kulturimik ingerlatitseqqinnerup ilagimmagu, Kunuk erseqqis-saavoq.

Ilisimatusarfimmut takuniaaneq maluginiarnartoq

Norgemi illoqarfiit pingaarnersaanni TV2-mit kunngissaq nangil-luni aperineqarpoq, sermersuarmik itiviilluni angalaneq sunik ilikkagaqarfisimaneraa:

– Issittumiinneq pissutsinilu sakkortulluinnartuni silamiinneq ilikkagaqarfingaaatsiarsimavakka, Kunngissaq oqaluttuarpoq nangillunilu: – Aamma Kalaallit Nunaat ilikkagaqarfisimavara; pissanganartorjussuusimavoq. Aamma Knud Rasmussen, Ka-laallit Nunaannit Issittumi ilisimasassarsiortartuni tusaamasar-suit ilaat, ilikkagaqarfisiansimavara.

– Tamatuma saniatigut nunat tamalaat akornanni silap pissu-sianik ilisimatusarfik East-Grip, qallunaanit siulersorneqartoq, ullormi ataatsimi najorparput, tassanilu silap pissusia pillugu sermersuullu qanoq sunnerneqarnera pillugu ilisimatusartut tupinnaannartunik suliaqarput. Nalinginnaasumik siornatigut sumiiffinni sermersuup patajaatsuuneranik isumaqarfisaminni qillerisarsimapput. Maannali paarlattuanik ingerlatsipput, ser-mersuup annertuumik ingerlaarfisigaani qillerisarlutik, sermer-suup sooq taamatut ingerlaarneranut tunngasunik paasiniaallutik. Tamanna ullumikkut naammattumik ilisimasaqarfingeqanngilaq. Tamannalu paasissutissanik nutaanik aamma pissarsiffigalugu pissanganarluinnarsimavoq.

Silap pissusiata allanngoriartorneri, Knud aamma Kunuk

Suluk apeqquteqarnissamut tullinnguimmat Kunngissamut apeqqutigaarput, eqqaamasassat erseqqinnerpaat marluk suunersut?

– Ataaseq tassaavoq Kalaallit Nunaat kusanarluinnartuusoq alutornartorsuusorlu, nangaariannvivilluni akivoq nangillunilu: – Angalaneq Ilulissani, Knud Rasmussenip inunngorfigisaani, aallartissimavara, taamaattumik aqquataani oqaluttuaq tamanna pigiliutilarparput.

– Pigiliunnerpaasara tassaagunarpog, sermersuaq angisooru-jussuugaluartoq sunnerneqarsinnaasoq. Sermersuup ajunngitsus-samut sanilliullugu sukkanerusumik aakkiartornera, uagullu inuit sermersuarmut annertoqisumut sunniuteqarsinnaanerput ajoralutumik takuarput. Ataatsikkut tamanna tupinnaannar-pog, tamatumali peqatigisaanit pissuserisaminin annerunngilaq. Paarilluartaqarparput, sukkasuumimmi aakkiartormat, silallu pissusiata allanngoriartorneri inuit pilersitaat tamatumunnga pis-sutaapput.

– Taamaattumik East-Gripimi ilisimatusartunik oqaloqateqarneq immikkut soqutiginaateqarsimavoq, taakkuami tamatuminnga assigiinngitsutigut misissuipput, silaannarmi, apummi aamma sermersuarmi qillerinermi qallukkani. Taamaaliornikkut qanoq pisoqarneranut sanilliullugu ataqatigiiat paasnissaat anguniar-neqarsinnaavoq, neriutigalugu siunissami qanoq pisoqaru-maarnersoq paasisinnaalissagipput eqqoriarsinnaalissagippullu.

– Tamatumalu saniatigut angalaqatigaarput Kunuk Lennert, inuk pikkorilluinnartoq misilittagartoorlu, sermersuarmi, apum-mi issittumilu pissutsini misigisassarsiornermik piginnaaneqar-luatoq. Siornatigut Siriuspatruljemut ilaasimavoq siamasissoru-jussuarnillu misilittagaqarluni. Ataatsimut isigalugu angalaqatigiit ajunngilluinnartuuppup, tamatumalu kinguneranik ilisimasassar-siornermi angalaqataasutut uannut ajunngikannersumik inger-lasoqarsinnaasimavoq.

Naggataatigut Kunngikkormiutut Ataqqinassusilik aperaarput, kalaallisut oqaatsit ilaannik puiukkiussisimanersoq?

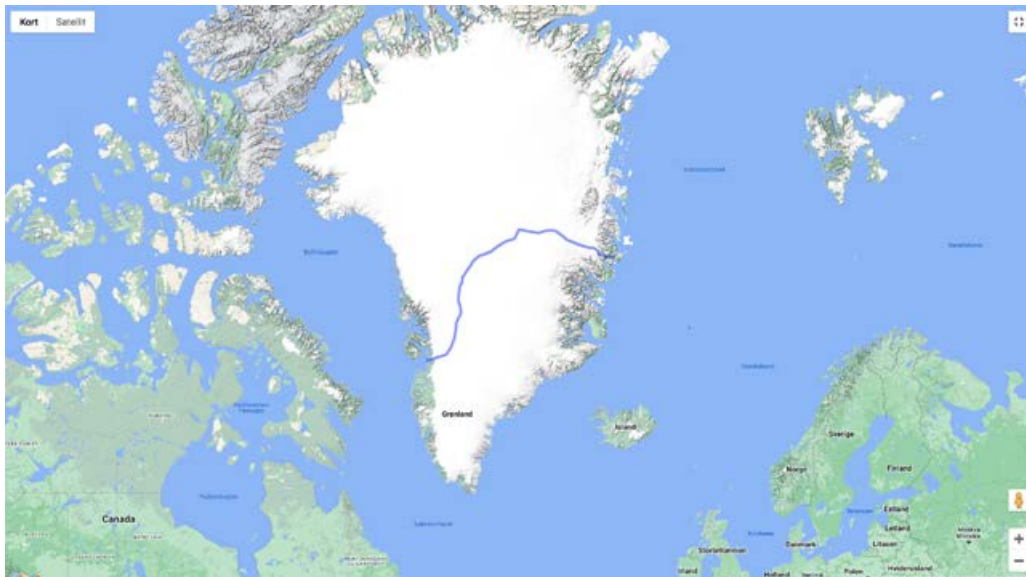
– Kalaallisut oqaatsit nalunarluinnarput, Kunngissaq nangaas-suteqanngivilluni aallarniivoq. Aqquataani sungiusalaartarpugut, kisianni isumaqarpunga matumani iserfigisinaanagu; kisianni Kunuk inutsialassuavoq. Ilisarimavallaarsimanngilara. Ilisi-masassarsiornissamut Norgep avannaani piareersarnitsinnut atatillugu naapissimavugut. Kisianni inuuvoq ilisimasalerujussuaq inussiarnersorlu, aqquataani ilikkagaqarfigilluarsimasara.

Ikinngutiginneq pingaarnepaasoq

Ullut pingasut tamatuma kingorna Kunuk assinganik aperaarput, ilisimasassarsiornerep immikkortuanit siullermit suut eqqaama-nerpaaneri?:

– Ikinngutigilluarneq, qaammataasakkut oqarasuaat aqqu-tigalugu oqarpoq. Inuit assigiinngitsut arfineq-marluuvugut, angalanermilu taama ittumi tamarmik eqqumeequtaat isigini-as-allugit ajornakusoorsinnaavoq. Tamatta immikkut eqqumeeqate-qaraluarluta ikioqatigiittuannarneq ataatsimooqatigiinnillu isiginninniartuarneq tamatumunnga annertuumik ilaavoq.

Kunuk Sermersuarmik imaluunniit »Aputeqarfissuarmik Eq-qissisimanartorsuarmillu«, Issittumi ilisimasassarsiortartut tusaamasat ilaata siusinnerusukkt taaneqartup 1. Thuleeks-ptionimi sermiinnarsuarmik qaallorissumik oqaatiginnis-simaneratut, aqqaqqammerpoq. Misigisassarsiornarli tamaanga killeqanngilaq. Ungasinngitsukkt immap sikua Issittup Imar-taaneersoq akunnisiorlugu kujammup angalaneq immaqa unam-millernarnerusoq aallartissaaq. ❄

[KAL] Angalaqatigiit kitaanit kangimut sermersuakkut ingerlaarfiat.

[DK] Ekspeditionens rute over isen fra vest til øst.

[GB] The route the expedition took from west to east.

FOTOGRAF — Google Maps, UiT

Kronprinsens stærkeste minde: »Utroligt smukt og storslået«

Syv mand drog over Indlandsisen på en episk rejse på over 1200 kilometer med ski og kites. På holdet var grønlandske Kunuk og norske Kronprins Haakon. Suluk mødte prinsen i Oslo, hvor han begejstret berettede om turen

TEKST: Malik Milfeldt, Snowflake.gl

Vi skriver den 7. juni 2022, og Kunuk Lennert har netop været igennem på satellittelefon til Suluk's reporter fra positionen 74°39'N, 22°12'W – omtrent 40 sømil i fugleflugt fra hoved-

kvarteret for Slædepatruljen Sirius, Daneborg. Takket være vindens vældige kræfter er holdet endelig nået frem til målet efter 11 dages ekspedition på en distance svarende til afstanden mellem Nanortalik til Uummanaq i lige linje.

I skrivende stund er ekspeditionens anden del stadig i gang. Den indebærer nedstigning af isen, vandring med pulke og kajakker over fjeld og fjord til Daneborg. Og til slut ca. 200 sømils kajaksejlsydover til det tidligere norske fangststed Antarcichavn, hvis ellers isen tillader.

Fra flyvende til flydende

– Kajakkerne blev fragtet til os, der hvor vi steg ned fra isen, men vi har så meget med os, så vi er nødt til at gå to gange frem og tilbage mellem is og vand, forklarer Kunuk. Han lyder næsten

euforisk over, så smukt landskabet er i området, hvor de befinder sig.

Alt grejet, der har inkluderet telte, mad, tøj af rumdragsdimensioner for at beskytte mod bidende kulde, har ikke været et problem at fragte grundet de stærke vindforhold, der hersker på isen. Her gjorde katabatiske faldvinde – en vind med luft fra højere højde, der bevæger sig ned ad en skråning under tyngdekraften – langt det meste af arbejdet for dem.

– I går tog vi skiene af, for der er snefrit. Vi er halvvejs mod Tyrolerfjorden, og der er spektakulært her. Vi har blandt andet set moskus og ryper. Det er en stor kontrast til den isørken, vi kommer fra, fortæller Kunuk Lennert.

I polarheltens spor

Ordet »isørken« er gået igen i den blog, som holdet løbende har opdateret, og som ligger på UiT's hjemmeside, Universitet i Tromsø. Ekspeditionen er blevet arrangeret med kongelig deltagelse i anledning af dets 50. års jubilæum: Den norske polarfarer Eivind Astrup krydsede Indlandsisen med Robert Peary på slæde fra Piulip Nuna – halvøen, hvor Qaanaaq ligger – til Independencfjorden i 1891-92. Det var en tur på over 2000

km., hvor de konstaterede, at Grønland er en ø. Indlandsisen omtalte Astrup således:

'Det er et trist billede, dette det indre af landet frembyder for beskueren. Alle dale er udjævnede, alle de mægtige fjeldtinder med sine kupler og luftige toppe begravne i hele sin storhed og pragt under dette kolde og umådelige liglagen.'

Næsten profetisk udtaler Astrup sig derefter om spørgsmålet, hvorvidt isen er ved at tiltage eller mindske i størrelse – et spørgsmål, han erkender kræver grundige iagttagelser gennem flere år, men sikkert er det, at »lignende forandringer i dets størrelse også i fremtiden vil gentage sig«.

På naturens præmisser

Klimaforandringer er et centralt omdrejningspunkt for ekspeditionen med den norske kronprins, og emnet skal vi vende tilbage til senere i artiklen. Først er vi draget til Oslo til pressemøde med den netop hjemvendte kronprins, som vi møder tidlig eftermiddag den 4. juni uden for Gardemoens VIP-bygning.

Kronprins Haakon lægger ud foran de norske medier og Suluk's udsendte:

– Nu er jeg akkurat kommet tilbage fra Grønland, hvor vi har haft en utrolig spændende, lærerig og indholdsrig tur. Vi klarede at krydse isen på én dag hurtigere end planlagt. Det har været vældig sjovt at være sammen med så kundskabsfulde og flinke mennesker undervejs, men også om polarhistorie som sådan og få bedre kendskab til Grønland.

Kronprinsen er iført en stilfuld, langærmet sports-T-shirt i bordeauxrød og sort samt navyblå fjeldbukser og stort GPS-ur på håndledet. Ubarberet og smilende. Han gestikulerer med hænderne om, hvordan det er at kite med ski, trapez og med linjer af varierende længde til dragerne afhængigt af vindens styrke på dagen:

– Det er en utrolig effektiv måde at komme frem på med vinden med kite. Du kan tilbagelægge store afstande, hvis der er gode vindforhold og der er fladt, kan du komme vældig langt på én dag. Andre dage, hvis ikke der er vind, må du bare vente. Så man er der vældig meget på naturens præmisser.

Kunuk med krudt i kiten

Følgere af ekspeditionens blog vil vide, at der særligt en dag var særdeles optimale vindforhold, og teamet klarede således at tilbagelægge hele 253 km på en dag over 8 timer, hvilket gav en gennemsnitsfart på ca. 30 km/t.

Over satellittelefonen med Kunuk nogle dage senere fortæller han, at de ofte kunne nå op på hastigheder over 40 km/t, men som den mindst erfarne i disciplinen 'ski med kites' var det ikke en til alle tider fuldkommen tryk oplevelse:

– Jeg var meget fokuseret på at kontrollere skiene og holde styr på skaglerne. Man kan virkelig slå sig, hvis man falder i den fart og jeg har lært meget fra de andre. Kronprisen var en utrolig dygtig kiter med overskud til at hoppe op i luften i fart, men ellers er det vigtigt for mig at sige, at han deltog fuldstændig på lige fod med os andre og bidrog til alle praktiske gøremål undervejs.

Taknemlig Kronprins

Tilbage i Oslo, nogle dage før samtalen med Kunuk, er vi ikke længe inde i interviewet, før Kronprinsen fremhæver den eneste grønlandske deltager til spørgsmålet fra norske TV2 om, hvad højdepunktet var på turen:

– Højdepunktet er egentlig at klare at gennemføre. Noget som virker vældig vanskeligt før man gør det. Og at have utrolig kundskabsrige og flinke folk med på holdet. Jeg kunne ikke

have klaret det uden dem. Det gælder for eksempel Kunuk Lennert, som har masser af erfaring fra vinter og is, og i og for sig de andre også. Ronny Finsås, som måske er den mest erfarne i Norge, når det gælder at kite i Norge under arktiske himmelstrøg, både Grønland og Sydpolen. Så jeg har lært en masse af dem. Det har været en fin oplevelse.

Vigtigt at fremhæve det grønlandske aftryk

Som tidligere patruljefører ved Sirius gennem to år og nu afdelingsingeniør på UiT kender Kunuk Nordøstgrønland som sin egen bukselomme og trives godt i polare miljøer – selv de mest ugæstfri.

Suluk kan ikke dy sig for at spørge, hvordan det har været at være eneste ikke-norske deltager på ekspeditionen.

– Det har jeg slet ikke tænkt over, må jeg sige.

FOTOGRAF — Harald Dag Jølle, UiT

[KAL] Hans Christian Steen-Larsenip aamma Chantal Zeppenfeldip kunngissaq aamma Vegard Ulvang sermersuarmit qallukkat silap pissusianut tunngasunik sunik takutitsinerannik nassuiaakkat.

[DK] Hans Christian Steen-Larsen og Chantal Zeppenfeld forklarer kronprinsen og Vegard Ulvang forklarer kronprinsen og Vegard Ulvang, hvad isprøverne viser om klimaforandringer.

[GB] Hans Christian Steen-Larsen and Chantal Zeppenfeld explain to the Crown Prince and to Vegard Ulvang what the ice samples show about climate change.

FOTOGRAF — Rune Sundelin, UiT

[KAL] Taquassanik poortuineq.

[DK] Pakning af proviant.

[GB] Packing provisions.

Jeg har mere været fokuseret på selve turen, end hvem man var, og hvor man kommer fra. Selvfølgelig har det bagud set været vigtigt for mig at fortælle om områdernes grønlandske historie. Forleden dag talte vi om Jørgen Brøn-lund, men også om vigtigheden af sådan en som Annarulunnguaq, eneste kvinde på den 5. Thuleekspedition, men utrolig vigtig for Knud Rasmussen, ligesom Qåvigarssuaq Miteq var det.

– Og så fik jeg indført dagens grønlandske ord, fordi det er en del af kulturformidlingen i forhold til det område, vi befinder os i, fremhæver Kunuk.

Besøg på forskerstation gjorde indtryk

I den norske hovedstad spørger TV2 videre kronprinsen, hvad han har lært af rejsen over isen:

– Jeg har lært en del om at være i Arktis og under ekstreme friluftslivsforhold, fortæller Kronprinsen, og fortsætter: – Så har jeg endvidere lært noget om Grønland; det har været spændende. Lidt om Knud Rasmussen, en af de store polarhelte fra Grønland.

– Og så havde vi en dag på East-Grip, som er en international, danskledet klimaforskningsinstitution, hvor de laver utrolig godt arbejde om klima, og hvordan isen bliver påvirket. Vanligvis og førhen borede de der, hvor de mente, at isen var stabil. Men nu er det omvendt ved, at de borer, hvor isen er i stor bevægelse for at lære om, hvorfor isen bevæger sig som den gør. Det ved vi ikke nok om i dag. Det var vældig spændende at få en opdatering på også.

Klimaændringerne, Knud og Kunuk

Da det bliver Suluks tur til at stille spørgsmål, spørger vi Kronprinsen, hvilke to klare minder,

der står stærkest tilbage?

– Det ene er, at Grønland er utrolig smukt, og storslået, svarer han uden et sekund tøven og fortsætter: – Jeg begyndte jo rejsen i Ilulissat, som er Knud Rasmussens barndomsby, så vi tog lidt den historie med os på vejen.

– Det, som jeg nok mest tager med mig var, at selvom indlandsisen er så stor, så er det muligt at påvirke den. Vi ser desværre, at ismasserne smelter hurtigere end godt er, og det at vi mennesker formår at påvirke den enorme ismasse. På én gang virker det utroligt, men samtidigt er den ikke større, end den er. Vi må tage vare på den, for den smelter hurtigt, og det er menneskabte klimaændringer, der forårsager dette.

– Derfor var det specielt interessant at snakke med forskerne på East-Grip, som ser netop på det på forskellige måder, på luften, på sneen og på iskerneboringerne. På den måde kan man forsøge at forstå sammenhængen i forhold til, hvad der foregår, så vi forhåbentligvis også kommer til at forstå og forudse, hvad der kommer til at ske.

– Og så havde vi jo med os Kunuk Lennert, som er en utrolig dygtig og erfaren person, som kan det her med at opleve i is, sne og kolde forhold. Han var tidligere en del af Siriuspatruljen og har vældig bred erfaring. Alt i alt havde vi et utrolig godt team, som gjorde, at det gik relativt godt for mig som ekspeditionsmedlem.

Afslutningsvist spørger vi Hans Kongelige Højhed, om nogle af de grønlandske ord har hængt ved?

– Grønlandsk, vældig vanskeligt, indleder Kronprinsen resolut. Vi øvede lidt undervejs, men jeg tror ikke, jeg skal kaste mig ud i det her; men han var en vældig hyggelig person, Kunuk. Kendte ham ikke så godt fra før. Vi træf

hinanden i forbindelse med at forberede os til ekspeditionen i Nordnorge. Men utrolig kundskabsrig og flink person, som jeg har lært meget af undervejs.

Kammeratskabet over alt

Tre dage senere stiller vi Kunuk det samme spørgsmål om, hvilke klare minder han mest vil huske fra den første del af ekspeditionen?:

– Det gode kammeratskab, lyder det gennem satellittelefonen. Vi var syv forskellige mennesker, og på sådan ekspedition kan det være svært at tilgodeses alles særheder. At man hele tiden hjælper hinanden og tilgodeser kollektivet, trods hinandens særheder, er en stor del af det.

Kunuk er netop kommet ned fra Indlandsisen, eller »Oceanen af Sne og Urokkelig Ro«, som en af de førnævnte historiske polarhelte under 1. Thuleekspedition kaldte denne hvide isørken. Eventyret er dog ikke slut. Snart venter en måske mere udfordrende tur sydover blandt havnen fra det Arktiske Ocean. ❄

[KAL] Kunngikkormiutut Ataqinassusilik EastGripimi apummit misissugassanik tigooraasoq.

[DK] Hans Kongelige Højhed tager sneprøver ved East-Grip.

[GB] Royal Highness takes samples of snow at East-Grip.

Hans Kongelige Højhed Kronprins Haakon

Hans Kongelige Højhed Kronprins Haakon, 49 år, er den eneste søn og det næstældste barn af Kong Harald 5. og Dronning Sonja af Norge. Har alsidig erfaring med friluftsliv i højfjeldet. Han er en dygtig skiløber og en erfaren kiter. Kronprinsen har flere års militær uddannelse og tjeneste og et højt kompetenceniveau inden for navigation, beredskab og sikkerhedsvurderinger.

Kunuk Lennert

Kunuk Lennert, 45 år, fra Sisimiut, bosiddende i Tromsø med Ann og børnene Kuluk, Ilik, Inuk. Afdelingsingeniør på UiT. Klarede i 2018 at hive et kamera op fra havbunden med en undervandsdrone, som en nysgerrig isbjørn fik skubbet ned i et åndevandshul, så det sank ned i 140 meters dybde ved Svalbard – en bedrift, der er omtalt i en artikel på National Geographic, feb. 2019, særligt fordi billederne på memorykortet stadig kunne hentes ud selv efter et år på den mudrede havbund.

FOTOGRAF – UiT

The Crown Prince's strongest memory: “Incredibly beautiful and magnificent”

Seven men set out on the ice sheet to undertake an epic trip of 1200 kilometres with skis and kites. **Greenlander Kunuk and Norwegian Crown Prince Haakon** were on the team. Suluk met the prince in Oslo, where he enthusiastically talked about the trip

TESKT: Malik Milfeldt, Snowflake.gl

It is 7th June 2022 and Kunuk Lennert has just spoken over the satellite telephone to Suluk's reporter from a position of 74°39'N, 22°12'W – approximately 40 nautical miles as the crow flies from Daneborg, the headquarters of the Sirius Sled Patrol.

Thanks to the mighty power of the wind, the team had finally reached its goal after an eleven-day expedition covering an equivalent of the distance in a straight line between Nanortalik and Uummannaq.

At time of writing, the second stage of the expedition is still ongoing. It involves descending from the ice and hiking with pulks and kayaks over fells and fjord to Daneborg. The final stretch would be approx. 200 nautical miles with kayaks southwards to the former Norwegian fishing port of Antarctic Haven, if the ice permits.

From flying to floating

– The kayaks were shipped to us to where we descended from the ice, but we had so much with us, that we had to go twice between the ice and the water, explains Kunuk. He sounds almost euphoric over the beauty of the landscape in the area where they are.

There were no problems in transporting all the equipment, including tents, food and clothing of spacesuit dimensions to withstand

“So I was able to introduce Greenlandic information for the day, because it was part of talking about the culture in the region where we were”

– Kunuk

the biting cold, due to the strong wind conditions that prevail on the ice. Here, the katabatic down winds – winds with air from higher altitudes that move down a slope helped by gravity – did much of the work for them.

– Yesterday we took off our skis because there is no snow. We are halfway to Tyrolerfjord and it is spectacular here. We have seen musk-oxen and ptarmigan, among others. This is a huge contrast to the ice desert we came from, says Kunuk Lennert.

In the footsteps of the Polar heroes

The word “ice desert” is repeated in the blog the team has kept up-dated on UiT's website, The University in Tromsø. The expedition was arranged with royal participation on the occasion of the 50th anniversary of the Norwegian Polar explorer Eivind Astrup's crossing of the ice sheet with Robert Peary by sled from the Piulip Nuna peninsula where Qaanaaq is located to Independence Fjord in 1891-92. It was a trip of more than 2000km, where they discovered that Greenland is an island. Astrup had this to say about the ice sheet:

“It is a miserable picture, the interior of the country presents to the viewer. All the valleys have been evened out; all the mighty peaks with their domes and lofty tops are buried in all their might and splendour beneath this cold and immense shroud.”

Almost prophetically, Astrup then talks about the question of whether the ice is growing or shrinking in size – a question he admits requires thorough observation over several years, but one thing is sure, that

PHOTO – Sven Gj. Gjeruldsen

[KAL] Kunngissaq Haakon
Oslo mut tikinnermi kingorna
apeqqarissaarfigineqartoq.

[DK] Kronprins Haakon interviewes
efter hjemkomst til Oslo.

[GB] Crown Prince Haakon at an
interview after his return to Oslo.

PHOTO — UJT

[KAL] Angalaqataasoq Harald Dag Jølle Sermersuarmik itiviinerup nalaani apummit misissugassanik tigooraasoq.

[DK] Ekspeditionsdeltager Harald Dag Jølle tager sneprøver under krydsningen.

[GB] Expedition member Harald Dag Jølle takes snow samples during the crossing.

“similar changes in its size will also take place again in the future”.

On nature's terms

Climate change is a focal point for the expedition with the Norwegian Crown Prince and we will return to the issue later in this article. First, we are in Oslo at a press meeting with the newly-returned Crown Prince, who we meet in early afternoon on 4th June outside Gardemoen's VIP-building.

Crown Prince Haakon begins in front of the Norwegian media and Suluk's reporter:

- I have just returned from Greenland where we had an incredibly exciting, informative and eventful trip. We managed to cross the ice one day faster than planned. It was a lot of fun being together with such knowledgeable and pleasant people on the way. This applies both to learning about the ice, but also about Polar history and gaining more knowledge about Greenland.

The Crown Prince is wearing a stylish, long-sleeved Bordeaux T-shirt, black and navy blue mountain pants and on his wrist

he has a big GPS watch. Unshaven and smiling, he gesticulates with his hands as he describes what it is like to kite with skis, kite bar and kite lines of varying lengths according to the strength of the wind on the day:

- It is extremely effective to move a kite using the wind. You can travel long distances when wind conditions are good and it is flat, moving really far in a day. On other days, when there is no wind, you just have to wait. You are very dependent upon the whims of nature.

Kunuk shoots along

Followers of the expedition's blog know that there was one particular day with especially favourable wind conditions where the team succeeded in travelling 253 km in eight hours, giving an average speed of approx. 30 km/h.

Over the satellite telephone a few days later, Kunuk recounted that he could often reach speeds of more than 40 km/h, but as the least experienced in the art of “skiing with kites”, it was not always a totally safe experience:

- I was very focused on controlling the

skis and handling the lines. You can really hurt yourself if you fall at that speed and I have learned a lot from the others. The Crown Prince was an incredibly skilled kiter with enough surplus energy to jump into the air while on the move, but otherwise it is important for me to say that he took part on an equal footing with the rest of us and did his share of the practical work during the trip.

Thankful Crown Prince

Back in Oslo a few days before the conversation with Kunuk, the interview was not far along before the Crown Prince mentioned the only Greenlandic participant, when asked by Norwegian TV2 to mention the highlight of the trip:

- The highlight was definitely finishing the trip - something that seems to be difficult, before you actually do it - and having incredibly knowledgeable and pleasant people on the team. I could not have done it without them. This applies, e.g. to Kunuk Lennert, who has plenty of experience of winter and of ice and this applies to the oth-

PHOTO – UiT

[KAL] Kunuk Lennert, sermersuarmik itiviinermi kalaalersatuaasoq.

[DK] Kunuk Lennert, eneste grønlandske deltager under krydsningen.

[GB] Kunuk Lennert, the only Greenlandic participant, seen here during the crossing.

ers as well. Ronny Finsås, who is perhaps the most experienced Norwegian when it comes to kiting in Norway in Arctic regions, as well as in Greenland and the South Pole. So I learned a lot from them. It was a great experience.

The importance of the Greenlandic imprint

As a former patrol leader for the Sirius Patrol for two years and now Departmental Engineer at UiT, Kunuk knows Northeast Greenland like the back of his hand and he thrives in polar environments – even the most inhospitable of them.

Suluk can't help but ask what it was like, being the only non-Norwegian on the expedition.

– I have to say I had not thought about that. I was more focused on the trip itself, rather than who people were and where they came from. Of course, afterwards it has been important for me to talk about the region's Greenlandic history. The other day, we talked about Jørgen Brønlund, but also about the importance of someone like Arnarulunguaq, the only woman on the 5th Thule Expedition, who was very important for Knud Rasmussen, just as Qâvigarssuaq Miteq was.

– So I was able to introduce Greenlandic information for the day, because it was part of talking about the culture in the region where we were, underlines Kunuk.

Visit to research station

In the Norwegian capital, TV2 asks the Crown Prince what he had learned from the journey across the ice:

– I learned a lot about being in the Arctic and being under extreme outdoor conditions says the Crown Prince and continues: – I

have also learned about Greenland; that was very exciting. I also learned something about Knud Rasmussen, one of the great polar heroes of Greenland.

– We spent a day on East-Grip, which is an international, Danish-managed climate research station, where they do incredibly good work concerning the climate and its impact on the ice. Previously they used to drill there, where they believed the ice was stable. Now, it is the opposite, they drill where there are major movements in the ice to learn why the ice moves as it does. We do not know enough about it today. It was very exciting to get an update on this too.

Climate changes, Knud and Kunuk

When it is Suluk's turn to ask questions, we ask the Crown Prince which two things he remembers most.

– The first thing is how unbelievably beautiful and magnificent Greenland is, he answers without hesitation and continues: – I set out on this journey from Ilulissat, which is Knud Rasmussen's childhood town, so we took some of this history with us on our trip.

– Probably what impressed me most was that, despite the size of the ice sheet, it is still possible to have an impact on it. Unfortunately, we see that the ice masses are melting too fast and that we humans can have an impact on this enormous mass of ice. It seems incredible, but we must take action, because it is melting fast and it is man-made climate change, that is the cause.

– It was therefore particularly interesting to talk to the researchers at East-Grip, who are studying the different aspects of this: the air, the snow and the ice cores. In this way, they can try to understand the context of what is going on, so hopefully we can under-

stand and predict what will happen.

– We had Kunuk Lennert, a very skilled and experienced person with us, who is well-versed in ice, snow and cold conditions. He is a former member of the Sirius patrol and has very broad experience. All in all, we had an extremely good team, which meant things went relatively well for me, as a member of the expedition.

In conclusion, we asked His Royal Highness whether any of the Greenlandic words had stuck.

– Greenlandic – very difficult, begins the Crown Prince resolutely. We practiced on the trip, but I don't think I should get into it here; but Kunuk is very nice person. I did not know him well. We met each other in connection with preparations for the expedition in Northern Norway. He is a very knowledgeable and nice person from whom I learned a lot during the trip.

Companionship above all else

Three days later, we ask Kunuk the same question about his clearest memories of the first part of the expedition:

– “The wonderful companionship”, comes over the satellite telephone. We were seven different people and on such an expedition it can be difficult to accept everyone's peculiarities. Helping each other all the time and catering to the collective needs, despite each other's peculiarities, is a big part of that.

Kunuk has just descended from the ice sheet or an “Ocean of Snow and Immobile Calm” as one of the previously mentioned polar heroes during the First Thule Expedition called this enormous white ice desert. The adventure however, is not over. Soon, there may be an even more demanding trip southwards amid the sea ice from the Arctic Ocean. ❄️